

แนวทางพัฒนาภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษามุกดาหาร

Guidelines for Developing the Digital Leadership of School Administrators In under The Secondary Educational Service Area Office Mukdahan

ทัศนะ คล่องดี¹ นาวิ อุดร*² ชาญวิทย์ หาญรินทร์³

Tussana Klongdee¹ Naweewudorn*² Chanwit Hanrin³

(Received: 2025-02-26; Revised: 2025-04-07; Accepted: 2025-05-21)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา (2) ประเมินความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา (3) พัฒนาแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา (4) ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้แนวทางพัฒนาภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 20 คน และครู จำนวน 232 คน รวมทั้งสิ้น 252 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามขนาดของสถานศึกษา โดยใช้เกณฑ์ร้อยละ ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีจำนวน 4 ฉบับ คือ (1) แบบสอบถามสภาพปัจจุบันเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มี 5 ด้าน 33 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง .60-1.00 มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง .31-.64 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ .91 (2) แบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มี 5 ด้าน 33 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง .60-1.00 มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง .39-.79 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ .95 (3) แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ทุกข้อ และ (4) แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ทุกข้อ สถิติที่ใช้ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง (PNI_{Modified})

ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของ

¹ นักศึกษาระดับปริญญาโท คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม

¹ M.Ed. Student, Faculty of Education, Nakhon Panom University.

²⁻³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม

²⁻³ Assistant Professor, Faculty of Education, Nakhon Panom University.

*Corresponding Author's Email: nawee@npu.ac.th

ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีค่าสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล และด้านการสนับสนุน การจัดการ ดำเนินการด้านดิจิทัล 3) แนวทางการพัฒนา ภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา การมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล ใช้ดิจิทัลเพื่อการวางแผน บริหารจัดการ ได้ อย่างมีประสิทธิภาพ รู้เท่าทันและใช้เทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาตนเอง ครูและบุคลากรทางการศึกษา ส่งเสริมให้ ครูในโรงเรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ในการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนารูปแบบและวิธีการจัดการเรียนรู้แก่ ผู้เรียน ตระหนักถึงความสำคัญและการเปลี่ยนแปลงและใช้ดิจิทัลเพื่อขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงได้อย่าง สร้างสรรค์ สามารถจัดสรร สนับสนุนงบประมาณในการสร้างสภาพแวดล้อมด้านเทคโนโลยีดิจิทัล 4) การ ประเมินความเหมาะสมของแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ใน ระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ส่วนผลการประเมินความเป็นไป ได้ของแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อ พิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

คำสำคัญ: สภาพปัจจุบัน, สภาพที่พึงประสงค์, ความต้องการจำเป็น, ภาวะผู้นำดิจิทัล

Abstract

The objectives of this research were to: (1) investigate the current and desired states of digital leadership among school administrators; (2) assess the priority needs for digital leadership among school administrators; (3) develop guidelines for the enhancement of digital leadership among school administrators; and (4) evaluate the appropriateness and feasibility of the proposed development guidelines. The sample group consisted of 252 participants, comprising 20 school administrators and 232 teachers. The sample size was determined based on school size using stratified random sampling by percentage criteria. The research instruments included four types including; (1) a 5-rating scale questionnaire on the current state of digital leadership, with 33 items of 5 components having a content validity index (IOC) ranging from 0.60 to 1.00, item discrimination values ranging from 0.31 to 0.64, and an the overall reliability of 0.91; (2) a 5-rating scale questionnaire on the desired state, with 33 items of 5 components ... a content validity index ranging from 0.60 to 1.00, item discrimination values between 0.39 and 0.79, and the reliability of 0.95; (3) a structured interview form, with all items having a content validity index of 1.00; and (4) an evaluation form to assess the appropriateness and feasibility of the development guidelines, with all

items having a content validity index of 1.00. The statistics for analysis included percentage, mean, standard deviation, and the Modified Priority Needs Index (PNI_{Modified})

The research findings were as follows: 1) The current state of digital leadership among school administrators was at a high level, while the desired state was at the highest level. 2) The priority needs of digital leadership among school administrators were high at 3 aspects including; (1) promoting the integration of digital technology into learning management, (2) possessing a clear digital vision, and (3) supporting digital management and operations. 3) The guidelines for enhancing digital leadership among school administrators were a strong digital vision, the effective utilization of digital tools for planning and administration, and digital literacy for self-improvement, as well as the teachers and educational personnel, administrators should encourage teachers for creative ideas to adopt innovative approaches in utilizing digital technology to improve teaching methods and learning experiences. Furthermore, they should recognize the significance of digital transformation and leverage digital tools to drive change creatively. School administrators should also allocate resources and funding to establish a technology-driven environment and systematically monitor and evaluate the implementation of digital technology. 4) The evaluation of the appropriateness of the digital leadership development guidelines for school administrators was at the highest level in all aspects. Similarly, the assessment indicated that all aspects and each aspect were at the highest level.

Keywords: Current Situation, Desired Situation, Needs, Digital Leadership

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วด้านวิทยาการของโลกโดยเฉพาะอย่างยิ่งเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้โลกไร้พรมแดน พลโลกมีการติดต่อสัมพันธ์กันได้อย่างรวดเร็วยิ่งขึ้น และกระแสโลกาภิวัตน์นำเข้าสู่ยุคแห่งการจักระเบียบทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองระหว่างประเทศ ซึ่งมีผลกระทบต่อวิถีชีวิตและวัฒนธรรมความเป็นอยู่ทุกชาติทุกภาษา รวมทั้งประเทศไทยนั้นต้องเผชิญกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคมทั้งภายในและภายนอกประเทศที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชนอย่างกว้างขวาง ประเทศไทยจึงมีความจำเป็นต้องปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ ซึ่งภาษาสมัยใหม่ใช้คำว่า “ยุคดิจิทัล” (จิณณวัตร ปะโคทั้ง, 2561)

กระทรวงศึกษาธิการได้ให้นโยบายและจุดเน้นประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ไว้ว่า ข้อที่ 2 การยกระดับคุณภาพการศึกษา ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษานำหลักสูตรฐานสมรรถนะไปสู่การปฏิบัติอย่างเต็มรูปแบบเพื่อสร้างสมรรถนะที่สำคัญจำเป็นสำหรับศตวรรษที่ 21 ให้กับผู้เรียน จัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้ค้นพบ พหุสัจธรรม ความสนใจ ความถนัดในอาชีพของตนเอง ด้วยการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริง (Active Learning) ทั้งในห้องเรียนสถานประกอบการ รวมทั้งการเรียนรู้ผ่านแพลตฟอร์มและห้องดิจิทัล พัฒนาและบูรณาการกระบวนการจัดการเรียนรู้และการวัดประเมินผลฐานสมรรถนะสู่การปฏิบัติในชั้นเรียน เพื่อสร้างความฉลาดรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและสร้างตรรกะความคิดแบบเป็นเหตุเป็นผลให้นักเรียนไทยสามารถแข่งขันกับนานาชาติได้ ส่งเสริมพัฒนาทักษะดิจิทัลและภาษาคอมพิวเตอร์ (Coding) สำหรับผู้เรียนในทุกช่วงวัย เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสู่สังคมดิจิทัลในโลกยุคใหม่ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2566)

การปฏิรูปการศึกษาเป็นกระบวนการที่มุ่งให้เกิดคุณภาพทั้งในด้านผลผลิต กระบวนการจัดการและปัจจัยต่าง ๆ โดยมุ่งหวังให้การจัดการศึกษาพัฒนาทั้งระบบ โดยบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวได้คือ ผู้บริหารสถานศึกษา เพราะต้องเป็นผู้นำและผู้ประสานความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่มีความสามารถ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในเรื่องการเรียนการสอนและการเรียนรู้ รวมทั้งประสานสัมพันธ์ระดมและจัดสรรทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ (อารีรัตน์ อินราม, 2560) ผู้บริหารโรงเรียนจึงเป็นตัวแปรสำคัญในด้านการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ โดยเฉพาะในยุคดิจิทัลที่ผู้บริหารจำเป็นต้องมี “ภาวะผู้นำดิจิทัล” หมายถึง ทักษะที่ผู้นำต้องมีก็คือ ผู้นำที่สามารถนำพาองค์กรให้ดำรงอยู่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในการบริหารงาน การเป็นภาวะผู้นำในการบริหารองค์กรจำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงซึ่งประกอบไปด้วยมิติในด้านของวิสัยทัศน์ ผู้นำต้องทำการยอมรับและนำเทคโนโลยีเข้ามาเปลี่ยนแปลงนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย ผู้บริหารจึงเป็นบุคคลที่มีความสำคัญที่จะเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จและความล้มเหลวขององค์กร ทำให้ผู้บริหารโรงเรียนต้องปรับเปลี่ยนบทบาทหน้าที่ เพื่อบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น (สุกัญญา แซ่มซ้อย, 2561)

สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษามุกดาหาร เป็นหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เมื่อวันที่ 28 มกราคม พ.ศ. 2564 ทำหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุน กำกับ ติดตามการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดมุกดาหาร รวม 7 อำเภอ จำนวนโรงเรียน 30 โรงเรียน ให้สามารถจัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาเพื่อบริการประชาชนให้เป็นคนดี มีคุณธรรม เป็นคนเก่ง มีความรู้ความสามารถ มีคุณภาพตรงตามจุดเน้นและเป้าหมายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ที่ให้นำเทคโนโลยีดิจิทัลและการจัดการฐานข้อมูล มาใช้เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการการศึกษาขั้นพื้นฐานและการเรียนรู้ โดยได้กำหนดแนวทางการดำเนินการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและมีปฏิสัมพันธ์กับกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติที่หลากหลายรูปแบบ (Active Learning) มีการวัดและประเมินผลในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาการเรียนรู้และสมรรถนะของผู้เรียน (Assessment for Learning) โดยการจัดทำโครงการ "การอบรมเชิงปฏิบัติการเขียน

แผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ "Active Learning" โดยมีครูแกนนำจำนวน 90 คนได้รับการพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning ซึ่งเป็นไปตามพันธกิจข้อที่ 7 ที่ส่งเสริมคือส่งเสริมและพัฒนา ระบบเทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรมการบริหาร (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร, 2566)

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร เพื่อนำผลการศึกษาค้นคว้าไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนปรับปรุง พัฒนาภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาและการปฏิบัติงานของครูผู้สอนให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง และนำผลที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร และผู้ที่เกี่ยวข้องต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และประเมินความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร
2. เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร
3. เพื่อพัฒนาแนวทางภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร
4. ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหาร โดยใช้วิธีการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) ผู้วิจัยได้วางแผนการวิจัยและดำเนินการวิจัยไว้ 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร ผู้วิจัยได้ดำเนินการ 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา

1. ด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ปีการศึกษา 2566 จาก 246 โรงเรียน เป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 63 คน และครู จำนวน 776 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 839 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู ปีการศึกษา 2566 รวม 252 คน เป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 20 คน และครู จำนวน 232 คน ได้มาโดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้เกณฑ์ร้อยละ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) การได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ ประยุกต์ใช้ตามแบบ Likert มีทั้งหมด 5 ด้าน 33 ข้อ โดยแบบสอบถามสภาพปัจจุบันมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง .60-1.00 มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง .31-.64 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ .91 และแบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง .60-1.00 มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง .39-.79 และมีค่า ความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ .95

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการขอหนังสือขอความอนุเคราะห์การตอบแบบสอบถามจากงานบัณฑิตศึกษา จากนั้นนำส่งหนังสือพร้อมด้วยแบบสอบถาม ส่งถึงสถานศึกษากลุ่มตัวอย่าง และเก็บรวบรวมข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามกลับคืนมาจากกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการเก็บด้วยตนเอง จำนวน 252 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ได้แก่ นำเสนอข้อมูลโดยการแสดงความถี่ และร้อยละ การวิเคราะห์ข้อมูลข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ของภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยใช้วิธีประมวลผลทางสถิติเชิงพรรณนา นำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติ และนำเสนอ ข้อมูลโดยการแสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้เกณฑ์การแปลความหมายหาค่าเฉลี่ย 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (Need Assessment) โดยนำข้อมูลผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์มาหาค่าดัชนีความต้องการจำเป็นโดยใช้สูตร Priority Needs Index (PNI_{Modified}) เพื่อจัดลำดับความต้องการจำเป็น

ขั้นตอนที่ 2 การประเมินความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา การวิเคราะห์ข้อมูล ได้ดำเนินการประเมินความต้องการจำเป็น โดยนำข้อมูลจากการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์มาคำนวณหาค่าดัชนีการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง โดยนำเสนอค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ความต้องการจำเป็น และค่าดัชนีการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง ในรูปแบบของตาราง พร้อมทั้งอธิบายใต้ตาราง จากนั้นนำค่าดัชนีการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุงของข้อคำถามรายชื่อของแต่ละด้านที่มีการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุงสูงกว่าการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุงรวมของด้านนั้น ๆ มากำหนดเป็นประเด็นความต้องการจำเป็น เพื่อนำไปเป็นข้อ

คำถามในการกำหนดแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ในระยะที่ 2 และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์การจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น โดยใช้สูตร Modified Priority Needs Index (PNI_{Modified}) (สุวิมล ว่องวานิช, 2562)

ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางของภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาทุกตาหาร ผู้วิจัยได้ดำเนินการ 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 สัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก ตามกรอบแนวคิด 5 ด้าน

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ บุคคลที่มีประสบการณ์ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติเป็นเลิศด้านเทคโนโลยี มีประสบการณ์หรือผลงานที่โดดเด่นด้านเทคโนโลยีดิจิทัล มีบทบาทในการให้ข้อชี้แนะ คำแนะนำเกี่ยวกับแนวทางการภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีลักษณะของเครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยนำประเด็นข้อค้นพบจากการศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์การพัฒนาภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา จากการศึกษาในระยะที่ 1 และกรอบแนวคิด มากำหนดเป็นประเด็นในการสัมภาษณ์

การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ การสร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำข้อมูลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (Need Assessment) จากระยะที่ 1 มาสร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง นำผลการวิจัยที่ได้จากค่าลำดับความต้องการจำเป็นของคำถามรายชื่อของแต่ละด้าน ที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าค่าเฉลี่ยรวมของแต่ละด้านมาสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์ นำกลับมาปรับปรุงแก้ไข แบบทดสอบฉบับสมบูรณ์ เพื่อขอรับหนังสือรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ และนำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปใช้ในการสัมภาษณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล นำผลการวิจัยในระยะที่ 1 ขั้นตอนที่ 2 ค่าลำดับความต้องการจำเป็นของข้อคำถามรายชื่อที่มีค่าความต้องการจำเป็นและจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นสูงกว่าค่าความต้องการจำเป็นและจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นรวมของแต่ละด้าน มากำหนดเป็นประเด็นในการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 3 คน

การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอข้อมูล โดยผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก มาแยกเป็นหมวดหมู่ตามกรอบแนวคิดของการวิจัย สร้างเป็นข้อสรุปจากเนื้อหา และนำเสนอแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ได้โดยใช้การพรรณนาวิเคราะห์

ขั้นตอนที่ 2 ผู้วิจัยร่างแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยมีขั้นตอนดำเนินการ

ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการสร้างแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา นำข้อมูลแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา จากการศึกษาเอกสารในบทที่ 2 และข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก ในขั้นตอนที่ 1 มาสังเคราะห์เป็นร่าง

แนวทางการพัฒนา จากนั้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของการใช้ภาษา ความตรงตาม โครงสร้างเนื้อหา และด้านอื่น ๆ เพื่อให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิ ในการตรวจสอบความเป็นไปได้และความเหมาะสมของแนวทางการพัฒนา ภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร จำนวน 5 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยลักษณะของเครื่องมือที่ใช้เป็นแบบประเมินเพื่อตรวจสอบความ เหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งมีลักษณะ เป็นแบบตรวจรายการ แบบประเมินมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแบบของ Likert (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) ทั้งหมด 5 ด้าน จำนวน 23 ข้อ

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ โดยแบบประเมินเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็น ไปได้ของแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ที่สร้างขึ้นในขั้นตอนที่ 2 มาจัดทำในรูปแบบของแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วน ประมาณค่า 5 ระดับ คัดเลือกข้อความที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องที่ได้จากการวิเคราะห์หาค่า ตั้งแต่ .50 ขึ้นไป (รินทร์ลภัส ชัยหิรัญกิตติ, 2563) ของแบบประเมิน ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ทุกข้อ เป็น ข้อคำถามที่ใช้ได้ แล้วจัดทำเป็นฉบับสมบูรณ์ และนำไปให้กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ประเมินความ เหมาะสมและความเป็นไปได้ต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมแบบประเมินตรวจสอบความเหมาะสมและ ความเป็นไปได้ ถึงผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน จากนั้นนำส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ พร้อมด้วยแบบประเมิน ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ส่งถึงผู้ทรงคุณวุฒิ คนละ 1 ฉบับ สำรวจความสมบูรณ์ ครบถ้วนของเนื้อหา ในแบบประเมิน โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการส่งและเก็บด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติ และนำเสนอข้อมูล โดยการแสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้เกณฑ์การแปลความหมาย หาค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) และผู้วิจัยได้คัดเลือกข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากกว่าค่าเฉลี่ยรวม ไปจัดทำเป็น แนวทางการพัฒนาต่อไป

ผลการวิจัย

การวิจัยแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา มีผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการเป็นผู้นำการ เปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีดิจิทัล และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านความรู้และทักษะด้านดิจิทัล และด้านการ

ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล ส่วนผลการศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีดิจิทัล และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านความรู้และทักษะด้านดิจิทัล ลำดับความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า มีค่าดัชนีการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำด้านดิจิทัล โดยรวมมีค่าเท่ากับ .335 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีค่าดัชนีการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นสูงกว่าค่าดัชนีการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นโดยรวม มีจำนวน 3 ด้าน โดยเรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ด้านการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัลและด้านการสนับสนุน การจัดการ ดำเนินการด้านดิจิทัล ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลผลความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และค่าดัชนีการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการของภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

ภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของ ผู้บริหารสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{Modified}	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ		
1. ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล	3.58	.28	มาก	4.80	.31	มากที่สุด	.341	2
2. ด้านความรู้และทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัล	3.54	.24	มาก	4.69	.34	มากที่สุด	.325	4
3. ด้านการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล	3.54	.39	มาก	4.76	.33	มากที่สุด	.345	1
4. ด้านการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีดิจิทัล	3.67	.32	มาก	4.83	.30	มากที่สุด	.316	5
5. ด้านการสนับสนุนการจัดการ ดำเนินการ ด้านดิจิทัล	3.60	.27	มาก	4.82	.29	มากที่สุด	.339	3
โดยรวม	3.58	.23	มาก	4.78	.24	มากที่สุด	.335	-

2. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา (1) ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษาต้องใช้ดิจิทัลเพื่อการวางแผน บริหารจัดการ แนะนำองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ (2) ด้านความรู้และทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษาต้องรู้เท่าทันและใช้เทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาตนเอง ครูและบุคลากรทางการศึกษา (3) ด้านการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล

ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูในโรงเรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ในการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนา รูปแบบและวิธีการจัดการเรียนรู้แก่ผู้เรียน (4) ด้านการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีดิจิทัล ต้องตระหนักรู้ถึงความสำคัญและการเปลี่ยนแปลงและใช้ดิจิทัลเพื่อขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงได้อย่างสร้างสรรค์ (5) ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถจัดสรร สนับสนุนงบประมาณในการสร้างสภาพแวดล้อมด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ในการปฏิบัติงานครู บุคลากรทางการศึกษาและติดตามประเมินผลการใช้เทคโนโลยีอย่างเป็นระบบ ผลการประเมินแนวทางการพัฒนาโดยรวม พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ประเมินความเหมาะสมของแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีดิจิทัล และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการสนับสนุน การจัดการและดำเนินการด้านดิจิทัล ส่วนผลการประเมินความเป็นไปได้ของแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความรู้และทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ด้านการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล และ ด้านการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีดิจิทัล และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การประเมินความเหมาะสมความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของ ผู้บริหารสถานศึกษา	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล	4.88	.17	มากที่สุด	4.64	.38	มากที่สุด
2. ด้านความรู้และทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัล	4.92	.10	มากที่สุด	4.92	.17	มากที่สุด
3. ด้านการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ด้วย เทคโนโลยีดิจิทัล	4.88	.17	มากที่สุด	4.92	.10	มากที่สุด
4. ด้านการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีดิจิทัล	4.96	.08	มากที่สุด	4.92	.17	มากที่สุด
5. ด้านการสนับสนุน การจัดการ ดำเนินการ ด้านดิจิทัล	4.80	.29	มากที่สุด	4.66	.47	มากที่สุด
โดยรวม	4.89	.10	มากที่สุด	4.82	.10	มากที่สุด

อภิปรายผล

จากการวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยพบว่ามีประเด็นน่าสนใจที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง เทคโนโลยีดิจิทัล ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีปัจจุบันและที่กำลังจะเกิดขึ้นในอนาคต มีอัตราการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วมากเมื่อเปรียบเทียบกับ การเปลี่ยนแปลงในอดีตที่ผ่านมาซึ่งมีผลกระทบต่อ การบริหารจัดการสถานศึกษาเป็นอย่างมาก ดังนั้น ในฐานะผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีความจำเป็นที่ต้องเปลี่ยน ทักษะและแนวคิดการบริหารของตนเองให้ทันต่อสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ ณัฐวิภา อุดขุนนารี (2565) และ Cortellazzo, Bruni, and Zampieri (2019) ซึ่งพบว่า ความ เปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมโดยเฉพาะในยุคดิจิทัล เช่น สถานการณ์แพร่ระบาดของโรคโควิด-19 เป็นแรงผลักดันให้ผู้บริหารต้องมีทักษะการเป็นผู้นำในยุคดิจิทัล ทั้งด้านการรู้เท่าทันดิจิทัล การใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ และการตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อมูล ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาที่ชี้ให้เห็นว่าผู้บริหาร สถานศึกษามีความสามารถในการปรับตัวและเป็นผู้ดำเนินการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่าง มีประสิทธิภาพ อันเป็นคุณลักษณะที่สำคัญของผู้นำในยุคปัจจุบัน สรุปได้ว่า การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วใน ยุคดิจิทัลมีผลโดยตรงต่อแนวทางการบริหารสถานศึกษา และผู้บริหารจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำเชิงดิจิทัล ที่สามารถบริหารจัดการ เปลี่ยนแปลง และใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่าง มีประสิทธิภาพ ผลการศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเฉพาะ ด้านการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีดิจิทัล ซึ่งเป็นด้านเดียวกับสภาพปัจจุบันที่พบว่ามีค่าเฉลี่ยสูงสุด สะท้อนให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษามีความพร้อมในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการบริหาร จัดการสถานศึกษา และมีวิสัยทัศน์ในการพัฒนานวัตกรรม รวมทั้งส่งเสริมการเรียนรู้ของบุคลากรอย่างต่อเนื่อง ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับ พรวิภา เขยกลิน (2566) ที่ระบุว่าผู้บริหารยุคดิจิทัลต้องมีความรู้ ทักษะ สมรรถนะ และวิสัยทัศน์ในการเปลี่ยนแปลง พร้อมสร้างวัฒนธรรมองค์กรดิจิทัล ส่งเสริมการทำงานแบบ เครือข่าย และส่งเสริมให้บุคลากรพัฒนานวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสะท้อนแนวทางการเป็นผู้นำการ เปลี่ยนแปลงที่ปรากฏในผลการวิจัยของผู้ศึกษา นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ สงบ อินทรมณี (2562) ที่พบว่าการ บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล คือการบริหารการเปลี่ยนแปลงที่ผสมผสานระหว่างการบริหารการศึกษาและ การบริหารเทคโนโลยีอย่างเป็นระบบ โดยเน้นการสร้างวัฒนธรรมที่เอื้อต่อการเปลี่ยนแปลง การจัดการความรู้ และการใช้เทคโนโลยีเพื่อให้ครูและผู้บริหารสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับผู้เรียนในยุคดิจิทัลได้อย่าง มีประสิทธิภาพ ซึ่งมีความสอดคล้องกับผลการวิจัยของผู้ศึกษาที่ชี้ว่าผู้บริหารควรส่งเสริมให้บุคลากรเรียนรู้และ สร้างสรรค์นวัตกรรมโดยใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือสำคัญ

ผลการประเมินความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ค่าดัชนีการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ด้านการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะเทคโนโลยีดิจิทัลช่วยในการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ ไม่ต้องเตรียมสื่อการเรียนการสอนเหมือนสมัยก่อน อีกทั้งระบบการเรียนการสอนก็สามารถสืบค้นได้จากโซเซียลมีเดีย ซึ่งมีความทันสมัยและสามารถนำเข้าสู่การเรียนการสอนได้เลยไม่ต้องยุ่งยากเหมือนในอดีต อีกประการที่สำคัญทำให้ผู้เรียนไม่เกิดความเบื่อหน่าย และช่วยลดภาระงานที่จุกจิกของผู้สอนลงได้ ช่วยในการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปอย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนเกิดการตื่นตัวอยู่ตลอดเวลา ทำท่ายชวนให้ผู้เรียนต้องการแสวงหาคำตอบอยู่เสมอ ถึงแม้ว่าเทคโนโลยีดิจิทัลที่มนุษย์สร้างขึ้นมาเพื่อทดแทนความบกพร่องของตนเองเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับตนเองและในด้านการศึกษาก็เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับผู้สอนได้มีเวลาจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ ลดปัญหาและภาระงานลงไปได้ระดับหนึ่ง ไปจนถึงกระบวนการจัดเก็บข้อมูลโดยที่ไม่ต้องวุ่นวายในการค้นหา และเทคโนโลยีจะช่วยอำนวยความสะดวกสบายให้กับมนุษย์ให้เกิดความรวดเร็วทันใจ เพียงแค่สั่งการจากที่ไหนก็ได้ขอให้มีสัญญาณอินเทอร์เน็ตหรือไวไฟอย่างรวดเร็วและจะมีประโยชน์มากมายในการศึกษา (แสงสุรีย์ ทองขาวและคณะ, 2566) ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาต้องส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล สามารถหาเนื้อหาสาระที่เตรียมไว้ผนวกกับความรู้ที่ค้นคว้าผ่านระบบเครือข่ายสารสนเทศในรูปแบบสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว มีเสียงประกอบมาสร้างเป็นบทเรียน หรือสอดแทรกในบทเรียนหรือที่เรียกว่าสื่อดิจิทัล ซึ่งจะทำให้บทเรียนและการสอนแต่ละครั้งมีความน่าสนใจและเหมาะสมกับการพัฒนาผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ได้ดียิ่งขึ้น (ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์, 2560)

2. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษามีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และมีความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และมีแนวทางพัฒนาแต่ละด้าน ดังนี้ ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษาใช้ดิจิทัลเพื่อการวางแผน บริหารจัดการ ณะนำองค์กร สถานศึกษามีการนำระบบข้อมูลสารสนเทศและเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารจัดการและการให้บริการอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษามีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT Analysis) ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อกำหนดเป็นวิสัยทัศน์ดิจิทัล ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์นโยบายแนวทางการพัฒนาด้านดิจิทัลและมีการสื่อสารให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีเข้าใจในวิสัยทัศน์ของตนเองอย่างชัดเจน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในยุคดิจิทัลที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง การบริหารจัดการที่มี “วิสัยทัศน์ดิจิทัล” เป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนองค์กรการศึกษาให้ทันสมัยสอดคล้องกับบริบทและความต้องการของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์ดิจิทัลจะสามารถพัฒนาแผนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศให้เกิดประโยชน์สูงสุด ตัดสินใจบนพื้นฐานข้อมูลสารสนเทศ (data-driven decision making) และนำองค์กรสู่เป้าหมายได้อย่างมีทิศทาง สอดคล้องกับ จันทนา แสนสุข (2559) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารในยุคดิจิทัลจะต้องมีพฤติกรรมและความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการสื่อสาร

เพื่อแสดงออกถึงการมีวิสัยทัศน์และความเป็นผู้นำของตนเอง สามารถใช้สื่อดิจิทัลในการส่งเสริมประชาสัมพันธ์ การจัดการเรียนรู้การสอน และสามารถนำมาบริหารงานภายในโรงเรียนได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของสถานศึกษา ถ้าหากผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความเป็นผู้นำด้านดิจิทัลสูง ก็จะได้เปรียบในเรื่องการแข่งขันที่จะนำไปสู่การบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายได้อย่างยั่งยืน สามารถบริหารการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้านความรู้และทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ผู้บริหารควรรู้เท่าทันและใช้เทคโนโลยีเป็น สามารถใช้ดิจิทัลเพื่อการประยุกต์และพัฒนาและหมั่นพัฒนาความรู้ด้านดิจิทัลของตนเองอย่างสม่ำเสมอ เพื่อที่จะสามารถให้คำปรึกษาด้านเทคโนโลยีดิจิทัลแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้ รวมถึงสามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการติดต่อสื่อสารและประสานงานต่าง ๆ ได้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเทคโนโลยีดิจิทัลมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนการบริหารจัดการในยุคปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นด้านการสื่อสาร การจัดการข้อมูล การตัดสินใจเชิงนโยบาย และการบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งหากผู้บริหารสามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ก็จะช่วยเพิ่มศักยภาพในการบริหาร พัฒนาคุณภาพการศึกษา และตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงในโลกยุคดิจิทัลได้อย่างทันทั่วถึง สอดคล้องกับเอกชัย กี่สุขพันธ์ (2559) ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลจึงจำเป็นต้องเรียนรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีการสื่อสารและเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ รวมถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารให้เกิดประโยชน์สูงสุดอย่างคุ้มค่าที่แท้จริง และสอดคล้องแนวคิดของ Garland (2013) ที่ได้กล่าวว่า ผู้นำจะต้องมีความรู้ความสามารถในการสื่อสารด้วยเครื่องมือเทคโนโลยีสมัยใหม่ และสอดคล้องกับ วรุฒิ ไชยสัตย์ (2566) ที่เสนอว่า แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหาร ควรมุ่งเน้นความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารจัดการศึกษา ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรมีความรู้ความเข้าใจ เปิดใจเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ และสามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในงานด้านต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม โดยผู้บริหารควรจัดหาแหล่งเรียนรู้ที่เชื่อถือได้ และส่งเสริมการประชุมออนไลน์ รวมถึงการสร้างฐานข้อมูลดิจิทัลภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพในการดำเนินงานและพัฒนาคุณภาพการศึกษาในยุคดิจิทัล ด้านการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูเกิดความคิดสร้างสรรค์ในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน พัฒนานวัตกรรม วิธีการเรียนรู้ และกระบวนการวัดผลที่เหมาะสม รวมถึงสนับสนุนให้ครูสามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ดิจิทัลจากแหล่งข้อมูลออนไลน์ต่าง ๆ พร้อมทั้งจัดหาแหล่งเรียนรู้ดิจิทัลภายในโรงเรียน รวมถึงระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่ปลอดภัย เพื่อให้นักเรียนสามารถใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ด้วยตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีในยุคดิจิทัลมีความรวดเร็วและส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน ทำให้บทบาทของครูไม่ใช่เพียงผู้ถ่ายทอดความรู้ แต่ต้องเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ (facilitator) ที่สามารถออกแบบกิจกรรมและใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสม เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ดังนั้นผู้บริหารจึงมีหน้าที่สำคัญในการสนับสนุนทรัพยากร สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนา

อย่างต่อเนื่อง สอดคล้อง American Institutes for Research (2009) เสนอว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีด้านการเรียนรู้และการสอน ต้องสามารถบูรณาการเทคโนโลยีเข้าไปในหลักสูตรหรือกิจกรรมต่าง ๆ อำนวยความสะดวกให้ครู และนักเรียนเข้าถึงสาระความรู้ได้อย่างรวดเร็วทุกที่ ทุกเวลา เกิดความมั่นใจในระบบการเรียนการสอน ทั้งนี้รวมถึงนักเรียนที่มีภาวะความบกพร่องทางการเรียนรู้ อันแสดงให้เห็นถึง ความรับผิดชอบอย่างสูงของผู้บริหารด้วย สอดคล้องกับ ธนกฤต พรหมนันท (2560) ได้ทำการวิจัยรูปแบบภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า การใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน (TEACH) ส่งผลบวกต่อภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยผู้บริหารควรมีนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนครูให้ใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ บูรณาการเทคโนโลยีในหลักสูตรและการสอน รวมถึงเป็นแบบอย่างในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลง สร้างแรงบันดาลใจ แลกเปลี่ยนผลงาน และบริหารงานโดยคำนึงถึงจริยธรรม ความปลอดภัย และกฎหมาย ซึ่งสอดคล้องกับไพฑูริย์ สีนลรัตน์ (2556) กล่าวว่า ภาวะผู้นำยุคดิจิทัล เป็นพฤติกรรมของผู้นำในยุคเทคโนโลยีที่ผู้นำต้องเปลี่ยนแปลงการนำ ในขณะที่ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเกิดขึ้นเกินกว่าที่บุคลากรจะซึมซับได้ และยังสอดคล้องกับ ศรสวรรค์ พานซ้าย และจิตติมา วรณศรี (2563) ได้วิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในแนวทางในการพัฒนาผู้บริหารให้มีภาวะผู้นำการเรียนรู้ อันเป็นคุณลักษณะสำคัญของผู้บริหารยุคดิจิทัลพบว่า ด้านการนำการเปลี่ยนแปลงควรส่งเสริมให้ผู้บริหารคิดค้นนวัตกรรมและรูปแบบการบริหารใหม่ ๆ ให้สอดคล้องบริบทที่เปลี่ยนไป ควรนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการจัดการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการ ควรส่งเสริมให้ผู้บริหารพัฒนาทักษะการคิดสร้างสรรค์ การสื่อสารด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำครูและบุคลากรทางการศึกษาพัฒนาการจัดการศึกษาโดยสร้างสรรค์นวัตกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพและบรรลุเป้าหมายการศึกษา ด้านการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีดิจิทัล ผู้บริหารควรเป็นผู้กระตุ้นและสร้างความตระหนักรู้ถึงความสำคัญและการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีดิจิทัล ใช้ดิจิทัลเพื่อขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงและสร้างสรรค์ ใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัลในการพัฒนาและประเมินการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา จัดให้มีการแลกเปลี่ยนผลงานวิชาการและยกย่องเชิดชูเกียรติแก่ผู้มีผลงานโดดเด่นและนำเอาสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารงานโดยคำนึงถึงจริยธรรม ความปลอดภัยและกฎหมาย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการนำการเปลี่ยนแปลง โดยการกระตุ้นและสร้างความตระหนักรู้ถึงความสำคัญของเทคโนโลยีดิจิทัล จะช่วยเสริมสร้างวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้และการพัฒนาในโรงเรียนอย่างยั่งยืน การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการพัฒนาและประเมินการปฏิบัติงานของครูจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพและส่งเสริมการทำงานร่วมกันในองค์กร สอดคล้องกับ สงบ อินทรมณี (2562) พบว่า ผู้บริหารที่สามารถนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารและการเปลี่ยนแปลงการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ จะส่งผลให้เกิดการพัฒนาวัตกรรมใหม่ ๆ ที่มีประโยชน์ต่อนักเรียนและการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการสนับสนุน การจัดการและดำเนินการด้านผู้บริหารสถานศึกษา ควรสร้างสภาพแวดล้อมด้านเทคโนโลยี การจัดสรรงบประมาณสนับสนุนให้งานเดินต่อ การปรับปรุงระบบอย่างต่อเนื่อง

และวัฏจักรการทดแทน การติดตามและประเมินผลการใช้เทคโนโลยี สามารถจัดหาทรัพยากรเทคโนโลยีที่เหมาะสมตรงความต้องการและมีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน การจัดหา บำรุงรักษา กำกับติดตาม ตรวจสอบการใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัล สอดคล้องกับ นิคม นาคอ้าย (2549) กล่าวว่า องค์ประกอบที่ใช้กำหนดคุณลักษณะผู้นำเชิงอิเล็กทรอนิกส์สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการสนับสนุน การจัดการและการปฏิบัติ นั้น มุ่งเน้นความสามารถ ในการชักนำ โน้มน้าว และส่งเสริมบูรณาการเทคโนโลยีสารสนเทศภายใต้การบริหารจัดการของ ผู้บริหาร สู่ระบบบริหารงานสถานศึกษา ที่เชื่อมโยงไปสู่การจัดการเรียนรู้ ภายใต้ความร่วมมือ ของทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้อง สามารถจัดการให้เกิดความเข้ากันได้หรือผสมกลมกลืนระหว่าง เทคโนโลยีสารสนเทศ และนโยบาย ตลอดจนการกระจายงบประมาณและทรัพยากรต่าง ๆ ในการดำเนินงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับ จีรวิวัฒน์ รักปัญญาสุทธิกุล และชยาگانต์ เรืองสุวรรณ (2565) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหาร สถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด มีแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรศึกษานโยบายของหน่วยงานต้น สังกัดและหลักการบริหารใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาตนเองให้มีความรู้ ความสามารถ และมีทักษะสำหรับการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เพื่อการบริหารสถานศึกษา กำหนดแผนการดำเนินงาน ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ พร้อมทั้งสร้างเครือข่ายในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้สอดคล้องกับการปรับเปลี่ยนทิศทางการศึกษา และกำหนดแนวทางการพัฒนาระบบเทคโนโลยีของสถานศึกษา พร้อมทั้งส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษาพัฒนาตนเองในด้านเทคโนโลยี และนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารงานทั้ง 4 ฝ่ายงานของสถานศึกษา รวมทั้งการจัดตั้งแหล่งเรียนรู้ทางเทคโนโลยี และจัดเตรียม วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือดิจิทัล ที่เพียงพอต่อการใช้งานของบุคลากร นักเรียน นักศึกษา ให้สามารถสามารถเข้าถึงได้ง่ายในทุกที่ทุกเวลา

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาภูคดาหาร

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผลการวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภูคดาหาร พบว่า สภาพปัจจุบันภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภูคดาหาร ด้านความรู้และทักษะด้านดิจิทัล และด้านการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล อยู่ในระดับต่ำสุดและมีความต้องการจำเป็นสูงสุด ดังนั้น ในยุคดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลและเปิดรับนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อยกระดับการบริหาร และการเรียนการสอนเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ตอบโจทย์ยุคดิจิทัล

1.2 ควรนำแนวทางพัฒนาซึ่งเป็นผลจากการวิจัยไปใช้ดำเนินการในสถานศึกษาให้เป็นรูปธรรม เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาใช้แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง สร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ ส่งเสริมการเรียนรู้เชิงนวัตกรรม และผลักดันโรงเรียนสู่ความก้าวหน้าด้วยระบบบริหารจัดการที่ทันสมัย ตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภูเก็ต เพื่อให้ได้ข้อมูลที่จะนำไปพัฒนาภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.2 ควรมีการศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภูเก็ต

2.3 ควรนำผลการวิจัยไปขยายผลกำหนดเป็นแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภูเก็ต และหน่วยงานการศึกษาอื่นต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ.(2566). *ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566*. กระทรวงศึกษาธิการ.
- ไกรยส ภัทราวาท (2559). *โครงการวิจัยระบบบูรณาการการเยียวยาและพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ย้ายถิ่นอันเนื่องมาจากปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้: กรณีศึกษา จังหวัดสงขลา: รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์*. สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม.
- จันทนา แสนสุข. (2559). *ภาวะผู้นำ Leadership (พิมพ์ครั้งที่ 3)*. บริษัททริปเพิ้ลกรุ๊ป จำกัด.
- จิณณวัตร ปะโคทัง. (2561). *ภาวะผู้นำยุคดิจิทัล สำหรับผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ*. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- จิรวัดณ์ รักปัญญาสุทธิกุล, และชยาگانต์ เรื่องสุวรรณ. (2565). *แนวทางการพัฒนา ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด*. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*, 19(85), 121 - 130.
<https://so02.tci-thaijo.org/index.php/SNGSJ/article/view/251222>
- ณัฐวิภา อุดชุนนารี. (2565). *ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนตามความคิดเห็นของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร*. *วารสารวิทยาการจัดการมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*, 2(2),103-116. <https://so08.tci-thaijo.org/index.php/JMSSNRU/article/view/161>
- ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์.(2560). *ครูและนักเรียนในยุคการศึกษาไทย 4.0*. *วารสารอิเล็กทรอนิกส์การเรียนรู้แบบ*

เปิดและทางไกลเชิงนวัตกรรม (e-JODIL) , 7(2), 14 - 29.

<https://so01.tci-thaijo.org/index.php/e-jodil/article/view/222194>

บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 10). สุวีริยาสาส์น.

ไพฑูริย์ สีนลรัตน์. (2556). *ออกแบบผู้นำการศึกษาใหม่: ผู้นำเชิงสร้างสรรค์และ ผลิตภาพ*. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พรวิภา เขยกลิ่น. (2566). *ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยศิลปากร]. <http://ithesis-ir.su.ac.th/dspace/handle/123456789/4778>

รินทร์ภัสร์ ชัยศิริฤทธิศักดิ์, และปวีณา คำพุกกะ. (2563). ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะของนักบัญชี. *วารสารบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี*, 9(1), 86-104.

https://so03.tci-thaijo.org/index.php/jms_ubu/article/view/204708

วรวิฑูฒิ ไชยสัตย์ . (2566). *ความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัล ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 3*.

[วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร].

https://gsmis.snru.ac.th/e-thesis/thesis_detail?r=64421229127

ศรสวรรค์ พานซ้าย,และจิตติมา วรณศรี. (2563). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1. *Journal of Inclusive and Innovative Education*, 5(1), 90-103.

<https://so01.tci-thaijo.org/index.php/cmujedu/article/view/241302>

สงบ อินทรมณี. (2562) การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยการจัดการ และเทคโนโลยีอีสเทิร์น* ,16(1),357-358.

<https://so06.tci-thaijo.org/index.php/umt-poly/article/view/192507>

แสงสุรีย์ ทองขาว,พระมหาโยธิน มหาวิโร (มาศสุข),พระปลัดไพโรจน์ อดุล (สมหมาย), สงคราม จันทร์ทาศิริ, และวิจิต นาชัยสินธ์. (2566). บทบาทครูไทยกับเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการจัดการศึกษา.

วารสารวิชาการพุทธสังคมิวิทยาปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโศกราช,8(2),130-144. <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/BSJ/article/view/261952>

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามุกดาหาร (2566). *แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2566*. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามุกดาหาร.

สุกัญญา แซ่มซ้อย. (2561) *การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล*. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุวิมล ว่องวานิช. (2562).*การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เอกชัย กี่สุขพันธ์. (2559, 1 พฤศจิกายน). *การบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล (School Management in Digital Era)*. trueplookpanya.

<https://www.trueplookpanya.com/education/content/52232>

American Institute for Research. (2009). *Evaluation of the school technology leadership initiative: (report 2)*. American Institutes of Research.

Cortellazzo, L., Bruni, E., & Zampieri, R. (2019). The Role of Leadership in a Digitalized World: A Review. *Frontiers in Psychology*, (10),17-18.

<https://doi.org/10.3389/fpsyg.2019.01938>

Garland, V. E. and Tadeja, C. (2013). *Educational Leadership and Technology: Preparing School Administrators for a Digital Age*. Routledge.